

INTERREG III.A – Felszíni vizek

Déli határszakasz felszíni vizeinek jó környezeti állapotának megőrzéséhez szükséges akcióterv

Igazgatóságunk 2005. május 20-án nyújtotta be pályázati kérelmét, hogy az Interreg III/A Magyarország - Románia és Magyarország - Szerbia és Montenegró Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében, a Vajdasági Vode-Vojvodina közvállalattal és a Kiskunsági Nemzeti Parkkal partnerségben megvalósíthassa környezetvédelmi célú projektjét a **Déli határszakasz felszíni vizeinek jó környezeti állapotának megőrzéséhez szükséges akcióterv elkészítése** céljából. A Támogatási Szerződés 2006. Július 13-án került aláírásra, mely közel 110.000.000 Ft vissza nem térítendő támogatást biztosít a projekt végrehajtásához.

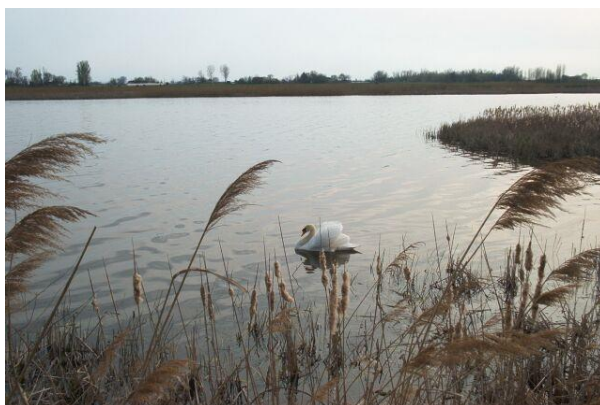

A Magyarország és Szerbia között lévő határszakasz Tiszától nyugatra található területein a felszíni vizek állapota meghatározza a vízgyűjtő környezeti állapotát. Az utóbbi 15 év vízhiányos időszakában a környezeti állapot romlása következett be. A természeti és a társadalmi környezet megváltozása miatt elengedhetlenné vált a vízgyűjtő jó környezeti állapotához szükséges akcióterv kidolgozása.

A vizsgálati területen a felszíni vizek főbefogadói a Körös-éri főcsatorna és a Vereskereszt-Madarásztói főcsatorna, Szerbia és Montenegró területén a Keres és a Horgos-Martonosi csatorna. A főcsatornák vízgyűjtő területén összegyülekező vízkészletek csökkenése a természeti környezet biodiverzitásának drasztikus csökkenését, a vízgyűjtőn élő lakosság életkörülményeinek romlását eredményezte a határ mindkét oldalán. A terület környezeti potenciáljának megőrzése és javítása érdekében szükséges a komplex vízgyűjtőfeltárási eljárás elvégzése, amely megfelelő háttérrel biztosít az akcióterv kidolgozásához.

Célok, célcsoportok

A projekt általános célkitűzése olyan intézkedési csomag kidolgozása, melynek jövőbeni megvalósítása esetén a környezeti potenciál egyrészt javítható, másrészt annak fenntarthatósága az érdekeltek (lakosság, ATI-VIZIG, Kiskunsági Nemzeti Park, gazdálkodók, civil szervezetek) anyagi hozzájárulásával biztosítható. A projekt közvetlen célkitűzései szerint egy vízgazdálkodási és egy ökológiai résztanulmány alapján készül el a komplex, természeti és társadalmi adottságokat is tartalmazó vízgyűjtő feltárás, amelynek segítségével meghatározhatók a reális jövőképek.

A projekt a mozaikos tájszerkezet egyedi adottságait előtérbe helyezve kívánja az ökológiai megközelítést is szintetizáló tájhasználatot erősíteni. A meghatározott jövőképek műszaki és tájhasználati lehetőségeket tartalmaznak a szükséges anyagi szerepvállalás mértékével. A jövőképek közül az érintetteknek kell meghatározni azon célokat, melyek megvalósításához és fenntartásához anyagilag is hozzá kell járulniuk. A projekt célcsoportja az érintett vízgyűjtő lakossága. A projekt általános célkitűzése a lakosság életkörülményeinek javítása. A környezetet szennyező források azonosítása, azok megszüntetésére kidolgozott intézkedési tervek a természeti és az épített környezet állapotának javulását fogja eredményezni.

Az érintettek elvárják, hogy a víztöbblettel bíró (belvizes) időszakban a vízgyűjtő vízrendszere nyújtson biztonságot a vizek kártételei ellen. E célból fontos, hogy tárjuk fel a vízrendszerrel szemben támasztott vízkárelhárítási-belvízelvezetési igényeket. Egyidejűleg törekedjünk a vízhiány következményeinek mérséklésére, igazodva a vízgyűjtő természetes vízjárási rezsimjéhez.

Tevékenységek

A projekt megvalósításának első fázisában a vízgyűjtő jelenlegi környezeti állapotának komplex feltárását kezdtük meg. A felmérési munkák műszeres háttérének megteremtése érdekében mérőműszerek beszerzése vált szükségessé, amelyet a terepi felmérési fázis előkészítő időszakában szereztünk be. A felmérési munkák adatainak folyamatos tárolására, és azok elemzése céljából mind az ATI-VIZIG, mind partnere, a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság (továbbiakban KNP) korszerűsítette informatikai háttérét számítástechnikai berendezések és kiértékelő programok beszerzésével.

A vízgyűjtő feltárása során el kell végezni a vízhálózati elemek Európai Unió által megalkotott vonatkoztatási rendszere szerinti jellemzését, amely tevékenységet közösen végzi az ATI-VIZIG és a KNP. A komplex vizsgálat egyrészt a területre kiterjedő ökológiai felmérést jelent - végrehajtását a KNP koordinálja -, másik eleme a vízgyűjtő vízgazdálkodási viszonyainak feltárását célzó munkafázis, mely végrehajtását az ATI-VIZIG koordinálja. Mindkét feltérési tevékenységben szükség van speciális szakértők bevonására, munkájukat a szakterületek felelősei koordinálják.

A felmérések alapján az ATI-VIZIG és a KNP közösen dolgozza fel a vizsgálati eredményeket a komplex szemléletmód érvényesítése érdekében. A vizsgálati eredmények alapján határozzák meg a vízgyűjtő potenciális jövőképeit.

Az ily módon meghatározott jövőképeket gazdasági szempontból külső szakértő bevonásával elemzik. A gazdasági elemzés beépítésével készítik el azt a vitaanyagot, amelyet megismertetnek a vízgyűjtő lakosságával. A lakosság véleményének figyelembe vétele mellett határozzák meg azt a jövőképet, amely a vízgyűjtővel kapcsolatosan felmerült igényekre- elvárásokra konszenzusos megoldást biztosít. Az így kiválasztott célok megvalósításához intézkedési terveket készít az ATI-VIZIG és a KNP.

Az akcióterv a vízgyűjtő egészére vonatkozóan fogja tartalmazni a környezeti potenciál javításához szükséges intézkedéseket, valamint azok fenntartásával kapcsolatosan felmerülő költségeket.

A területen már létező turisztikai tevékenység nagyobb mértékű kihasználását is segíti a jó környezeti állapot megteremtése. A jelenleg főleg gyógyászati jellegű turizmus kiegészülhet a környezeti értékek szervezett bemutatására épülő ökoturizmussal, további munkahelyteremtő beruházásokat ösztönözve ezzel.

A projektidőszak 2008. május 15-én zárult.